

Högsta domstolen
Box 2066
103 12 Stockholm

KN ./.. Allmän åklagare ang. **sabotage**

Riksåklagaren har förelagts att lämna in svarsskrivelse över KN:s överklagande. Följande anförs.

Min inställning

Jag tillstyrker prövningstillstånd i målet med stöd av regleringen i 54 kap. 10 § andra stycket rättegångsbalken och medger KN:s yrkande om att frikännas från åtalet för sabotage. Ett prövningstillstånd kan förslagsvis meddelas med utgångspunkt i vad hovrätten har funnit utrett om omständigheterna vid sabotagegärningarna och den tilltalades uppsåt till dessa.

Bakgrund

KN är dömd för sabotage i två fall som består i att hon inom ramen för klimatdemonstrationer tillsammans och i samförstånd med andra personer allvarligt stört och hindrat den allmänna samfärdseln genom att blockera vägtrafiken dels den 30 augusti 2022 på Essingeleden i Stockholm, dels den 17 augusti 2022 på Centralbron i Stockholm. Blockaden på Essingeleden pågick cirka 18 minuter med efterföljande köbildning och blockaden på Centralbron pågick cirka 20 minuter med efterföljande köbildning.

Den 9 juli 2025 meddelade Högsta domstolen avgörandet ”Klimatblockaden” NJA 2025 s. XXX i mål B 3626-24. Målet gällde frågan om straffansvar för sabotage för deltagande i en demonstration som avsiktligt hindrat trafiken under viss tid.

Högsta domstolen konstaterade i domen att en tidsmässigt begränsad vägblockad – som innebar att den störning eller det hindrande av trafiken som demonstrationen medförde pågick sammanlagt under 50 minuter, varunder en vägbana var helt blockerad under 20 minuter och delvis blockerad under ytterligare en halvtimme – i samband med en fredlig demonstration inte är kvalitativt jämförbar med de angrepp och störningar av vitala samhällsintressen som straffbestämmelsen om sabotage omfattar. Det gäller enligt Högsta domstolen även om blockaden ägde rum på en trafikerad genomfartsled under rusningstid och orsakade långa trafikköer. Att en ambulans blev försenad till följd av vägblockaden påverkade inte Högsta domstolens bedömning. De tilltalade frikändes från åtalet för sabotage.

Min bedömning

Enligt 54 kap. 10 § första stycket rättegångsbalken får prövningstillstånd meddelas om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen eller om det finns synnerliga skäl för en prövning i Högsta domstolen. Enligt andra stycket i paragrafen får prövningstillstånd dessutom meddelas om prövningstillstånd fordras i två eller flera likartade mål och Högsta domstolen anser att det enligt första stycket finns skäl att meddela sådant tillstånd i något eller några av dem. I dessa fall får prövningstillstånd meddelas även i övriga mål.

Bestämmelsen motiveras av att starka rättviseskäl talar för att det bör vara möjligt att, om Högsta domstolens prövning av det eller de mål som har fått prövningstillstånd leder till ändring av hovrättens dom, åstadkomma motsvarande ändring av utgången i de övriga målen. Högsta domstolen har brukat tillämpa 54 kap. 10 § andra stycket så, att det är en förutsättning för prövningstillstånd att överklagandet har skett innan domstolen har meddelat dom i det eller de mål i vilka det först meddelades prövningstillstånd. Däremot har domstolen ansett att det inte krävs att överklagandet har skett innan beslutet om prövningstillstånd meddelades i det eller de målen. (Se NJA 2016 s. 262.)

Högsta domstolens prövning av mål B 3626-24 ("Klimatblockaden" NJA 2025 s. XXX) ledde visserligen inte till någon ändring av hovrättens dom i det målet, men dock till ett förändrat rättsläge i förhållande till tidigare hovrättspraxis. KN överklagade hovrättens dom i maj 2024 och Högsta domstolen meddelade sin dom i juli 2025. Med hänsyn till utgången i Högsta domstolens mål bör prövningstillstånd meddelas enligt 54 kap. 10 § andra stycket rättegångsbalken och KN bör frikännas från åtalet för sabotage.

Bevisuppgift och handläggning

Under förutsättning att Högsta domstolen meddelar ett partiellt prövningstillstånd på det sätt jag har föreslagit åberopas ingen bevisning och målet kan avgöras utan förhandling. Annars ber jag om att få återkomma med bevisuppgift och synpunkter på målets handläggning.

Katarina Johansson Welin

Eva Bloch

Kopia till

Kammaråklagare Mikael Carlsson
Södra åklagarkammaren i Stockholm
Utvecklingscentrum